

Évésasi

Ísu kwíyómpa'a irówana Póro moórá-kwaai aiyayaan-umai sísamaivakemba kaer-íyá'iyó. miráumai-ima maisuwéna maanáimbá agaimái Évésasi-naoraa-kwaasi Ísuna aampa'ó kwégun-kwaasitopa'a agaimái tuwówana Titikása maimaéna mátímakaiye. maanáimbá isésa ó'on-o'on-daoraa tíméro séna agairáiyé. Ísun-aai simátíma'mae iyúnkakemba Árómaa-naopa'a ándáva'a ánkárowana ména maanáimbá agaimarówana mátímakaiye.

1 ¹kemá Póro maanáúvái agaimaráúmpo ísáaro. Áánútu kwená imáyáavinkemba kentávéna séna aantá-kwaasi-i'a éma Ísu Káráísitin-aai kosimátíma'mae naauwó séna si'mákaiwo ísáaro. Évésasi-naopakewai Ísóigona kwaási Ísu Káráísitiye tarúmai máyáawai íma ivátuwe'a asiramái máyáawai ísáaro. ²Áánútu kentáásivowe Ísóigo Ísu Káráísitiye úwoi túwa'naa esarai paru kwéumatinkaayantave'a námúnaa kwésune.

Káráísitinte tarúsinkenaya ításinkarain-kwasai.

³Áánútuma Ísu Káráísiti avowámá éna Ísu Káráísitinteya tarúsinkenaya kwíyómpa'a kwenópakemba asirayámbá siménaya kawé'á kwéumasinkaisata póta kwentávéta súwi kwésune. ⁴naaóv'á Áánútu maramá íma tarórurainka'a Ísu Káráísitiyeya tarúmaiya ménaundayavenaya kwenaúranka'a kwendéi-í'a onanayá kentáávímbá íma sáwí-aimba kwénintavena ítámakaiye ⁵Áánútu kentááyávéna imáyáa éna naaóv'á séna Ísu Káráísitina mayáiyávé'o é'a kesáánimbaa kesiyáámúmbaari'a ónááowe séna kwená imáyáavinkemba aamoí éna mirán-áimbá siráimba póna mirá uráiyé. ⁶ááninkomba arumbá ámakaiwainte tarúsinkenaya anón-kawe'a umásinkenaya úwoi súwa'naa umásinkaraimba póta kwená ááimba ó'oran-aaimba mósá kwémaraumne.

⁷⁻⁸pukáintavena sáwí-imayaaya maisiyuwénaya misáwí-ímáyááo tátokainta iyásinkenaya kentááyávéna ó'oran-imayaa kwéimba úwoi áváaraumai súwa'naa enaya póna kentáási sáwí-imayaa maisiyukaiye. ⁹naaóv'á kwená kawer-ímáyáávínkémbá aúpá'á to'mayaa úmakaimba ívé'a kwévaarisata kwéawanaumne. Káráísiti kesí imáyáa íniye siráintemba póna ¹⁰Áánútumo siráin-kanaamo tínimba amápa-tantaa'o

taróruraimba kwíyómpakene marapákéne komaéyamae úmarainana Káráísiti anóndako mindára'a kárákwiyiniye.

¹¹ Áánútu kwená imáyáavinkemba to'mayaa úmakaimpinkemba mirá kwéiye. imáyáa éna to'mayaa úmakaimba póna Yútaa-kwaasi kwená kwaási-i'a úndayavenaya Káráísitinte tarúsinkenaya ításinkaraintaawe. ¹² aiva'á Káráísitimba amu'maréta máyaundawai kwená ááimba ó'oran-aaimba isatá mósá kwémaraumne.

¹³ miráumai ó'onkaa-kwaasi árair-aimba kawer-ámpá'á métinkaniye mináséi-áimbá isé'a Ísu Káráísitin-aaiyave'a áraire sé'a kwesé tarúmai máyáamba Áánútu kesimambá timénaumne simái asirámakaintemba mirá uráimba pó'a kwená kwaási-i'a umái mé'a ísaraawe. ¹⁴ Áánútun-amanko keséya máyáintaveta séta árai'a Áánútu kwená kwaásiyavena simái asirámakainta kesópata tíniye. árai'a Áánútu kwená kwaásiya tátokaampinkemba iyásinkanintaawe kwéseta mindáyaveta kwená ááimba ó'oran-aaimba mósá kwémaraumne.

¹⁵ agairáúnda árair-aimba pó'a keinárawa'a Ísóigo Ísuwe aráápamai mé'a Áánútuna kwaásiti imáyáa é'a máyáawe-aimba isé'a ¹⁶ Áánútumpa'a súwi símae iyé'a keinárawa'a túwa'naa umai námúnaa súnda ¹⁷ Áánútumpa'a maarán-áintávé'a áísaa une. Ísóigo Ísu Káráísiti avowámá kentáásivowama ó'oran-aaimba kwáyáiwai kwemá kwenamambá timínana kentí imáyáa kawe'á umátinkena Áánútumba agaráátinkaina'a pó'a kawe'á umái awánanaaowe. ¹⁸ kentí imáyáa ságamatinkena tááyaraintave'a kwesémo ménaaombo amu'maré'o máyáantave'a mindáyave'a námúnaa kwésune. kwemá kwená kwaási kawe'ó umáímo ménaaomba to'mayaa úmarena simái asirámakaimba awánanaaontave'a námúnaa kwésune. ¹⁹⁻²⁰ kwenááiyaveta áraire kwésundawaiivinta kwená asirayánkó mayáímá kwémayaimba minásíráyámbá usáyaaitarain-asirayanko isa'á awánanaaontave'a námúnaa kwésune. Áánútu minásíráyándéi Káráísitimba pukáimpinkemba usásinankena kwenayáánúrapa'a asirayán-áyámpá'á kwíyómpa'a móankaraiye. minásíráyámbá kwenááiyaveta áraire kwésundawaiimba símakain-asirayamba mimbórá-ásíráyámbán-iyé. ²¹ Káráísiti amáparawaira'a kárákwirena kwíyómpa'o kárákwiraawairare asirayánkwáráwáíréré aivaráwáíréré ívé'o túwí'o kwáyáiwairare naaémbo túwí'o kwéniwairare kárákwiraiye. ²² Áánútu amáparawaira'a kárákwiyinintavena kwembá usásinankena kwená kwaásiyavena imáyáa éna simáména séna usáyaaityan-Isoigoi'a uréma amáparawaira'a kárákwiyuwo siráiyé. ²³ a'nómpínkén-imáyááómó amápa-kura'o kárákwiraintemba Áánútuna kwaásiya Káráísitina áuraamba únanaya kwemá si'nónkáámbá éna kárákwiraiye. a'nónkó kweyáára'a íma máyáísana áuwawaako íma mirá éna mimbórá-kúwawaa'o kwáyáintemba Káráísiti amápa-kuwawaa'a aaómísamai-i'a umásinkena kwegwára'á aaómísamai-i'a umái máyáiyé.

**Áánútuna némpa'a máyaundavakenta aúnaí'o
umáímo máyaunda-ita umásínkáin-kwasai.**

2 ¹ ááéma sáwí-imayaa kwé'e'a sáwí'a uráan-kanaavimba máyáawaina ááimba Áánútuna némpa'a mé'a pó'a ² marapákén-kwáásítí sáwí-amba kwaré'a Sáátáánigo kwaántá-kwaasiti anóndakomba kwaré'a kwemá Áánútun-aaí íma ísámai kawé'á kwéowaira'a kárákwiraiwaimba kwakáawe. ³ mirámó kwéontemba ááéma miráyá uráunda sáwí-yantaataveta sirááiyaveta éta sáwí-imayaa kwarááwánanaya Áánútu sáwí-meyamba amáparawai tímínten-umai kanaán-umai simíníntavenaya ivátuwenaya ⁴ arumbá ávááraumai umásinkenaya kentáási imáyáa anómba éna póna ⁵ úwoi súwa'naa enaya kawer-ámpátá mésínkaraiye. sáwítaamo étaamo máyaawandawaina ááinka'a Áánútuna némpa'a máyaawandarata Ísu Káráísitimbo pukáimpinkembo usásinankaraintemba aúnaí'o umáímo máyaunda-ita umásinkenaya ⁶ Káráísitimba pukáimpinkemba usásinankena kwíyómpa'a móankarena Ísu Káráísitinte tarúsinkenaya aúnaí'a umásínkaraisata Káráísitimo kwíyómpa'o ménamo kárákwiraintemba kwíyómpata imáyáa éta máyaumne. ⁷ Áánútu Ísu Káráísitimba ai'marówana kumbéna kentááyáváyíyé séna puwéna kentáási sáwí-imayaa maisiyuwéna miráumai anón-kawe'a umásinkenaya úwoi anómba súwa'naa uráísasa pósa kwená kawé'-máyái awánamae iyónááontavena mirá uráiyé. ⁸ Áánútu úwoi túwa'naa úwa'a kwenááiyave'a áraire suwaná sáwí-imayaa tátokaimpinkemba iyátinkena kawer-ámpá'á métínkaraiye. íma kentí imáyáavinkemba kwenááiyave'a áraire siráavo Áánútuma imáyáa tímúwa'a áraire siráawe. ⁹ túma maé iyésa sésa kawé'á kwéunda póta kawer-ámpátá kwégune sevó séna íma kawé'-máyáígóná meéyámbán-ivo Áánútu úwoi túwa'naa enayavena sáwí-imayaa tátokaimpinkemba iyátinkena kawer-ámpá'á métínkaraiye. ¹⁰ Áánútu kentáámó taróruwaiwí séna kawé'-máyái maimaé kwéiyesa ménaaowe siráimba póna kawé'-máyái mayánaundayavenaya taróruwena Ísu Káráísitinteya tarúsínkaraiye.

mimbórá-kwáási-ita umásínkarain-kwasai.

¹¹ mindáyave'a imáyáa oro. kentinóvowi íma Yútaa-kwaasi ovó keinárawakwara'a íma Yútaa-kwaasi owatá Yútaa-kwaasiya Áánútuna kwaásiya úndayaveta súra'a kárámai araa'ényaya kwéeta keinárawataveta úwoi-kwaasi owé-imáyáa éta séta íma túra'a kárámai araa'éna owái owéyá kwésumpo mindáyave'a imáyáa oro. ¹² minkánáávímbá keinárawa'a Káráísitina némpa'a mé'a ó'owima é'a íma Áánútumo ítámakain-kwaasi é'a Áánútu simái asirámarena tarúmakain-kwaasi íma é'a marapá'á máyówana Áánútu kesé íma máyowa'a kwesémo maéyave'a

íma amu'maré'a máyówana ¹³ ááéma Áánútuna némpa'a máyówai Ísu Káráísiti keinárawatavaiye séna puwéna póna tí'maena kwená egwaa'á tínkaraisa'a pó'a kwesé tarúmai méraawe.

¹⁴ Ísu Káráísiti puwúntavena Yútaa-kwaasiye ó'onkaa-kwaasiye kentáásí avumpimbó kwénamo taaínkaar-umaimo namuro-kwáásí-í'a umásinkemayonta maisiyuwéna mimbórá-kwáásí-í'a umásinkenaya ¹⁵ Yútaa-kwaasiya kentáásí áamáamba tuwéna Yútaa-kwaasiye ó'onkaa-kwaasiye aúnái'a umái mimbórá-kwáásí-í'a umásinkenaya kwempá'á tarúsinkenaya póna paru umásinkanintavena mirá uráíye. ¹⁶ Ísu Káráísiti taaira'á pukáintavena síyámbo kwéunda-yantaa'a ánásamasinkenaya Yútaa-kwaasiye ó'onkaa-kwaasiye mimbórá-kwáásí-í'a umásinkenaya sí'maenaya Áánútunopa'a mósinkenaya ¹⁷ mirá éna téna áséi-kwasai paru kwéumasinkain-ainta simátimena keinárawa'a ó'onkaa-kwaasi Áánútuna némpa'o máyáawai tasimátimena kesáá Yútaa-kwaasi Áánútuna egwaa'á máyaundawaiya tasimásimenaya ¹⁸ Ísu Káráísiti mirá uráintavena Áánútun-amanko súwa'naa isanayá Káráísiti kentáá Yútaa-kwaasiye ó'onkaa-kwaasiye sí'maenaya kentáásivonopa'a kwégwisata kwená egwaa'á máyaumne.

¹⁹ mindáyave'a ááéma kwááyu-kwaasi é'a ívé'a íma mirá é'a Áánútuna kwaásiye keinárawakwara'a Áánútuna kwaási-í'a umái máyáamba kesááwé keináraware Áánútuna akún-kwáásí-íta umáíya máyaumne. ²⁰ Áánútumo naankáámbó kwéumaraimba Ísu Káráísiti ávonkaamba isasá Áánútuna aantá-kwaasiye Áánútun-ai simátíméwaiye naamayáánkaamba owa'á keinárawa'a naankáámbá kwéowe. ²¹ ávonkomo amápa'-nanamimo asááuraintemba kesáá Ísu Káráísitiye tarúmaiya máyaunda Áánútu kwená aoka'-námbá kwaási súneiye naankáámbá kwéumaraiye. ²² keináraware kesááwé kweséya tarúmai máyaundaya Áánútun-amanko kwaási súneiye naankáámbá kwéumarena mimpímbá kwémaiye.

Póro ó'onkaa-kwaasivimba mayái mairáin-kwasai.

3 ¹ mindáyave'a kemá Póro ó'onkaa-kwaasi Ísu Káráísitin-ai simátimewandarakemba áwáá'a sésa ándáva'a mósínkarowa'a Ísu Káráísitina mayái-kwáásí é'a keinárawatave'a námúnaa kwésune. ² Áánútumo úwoi túwa'naa ínintavena mimbáyái símakowana mimbáyáígó kawé'á kwéumatinkaimba á'a ísaraawe. ³ Áánútumo to'mayaa úmakena aúpá'ó makáimba agaráásinkowa'a ááéma mináímpínkémbá ákí-aimba aúváivimba agaimakáumne. ⁴ ááéma Ísu Káráísitin-ai aúpá'á makáimba simásimuwa'a ísaraumne. maanáúvámó agayáúnda ísámai kawé'á oro. ⁵ Áánútu naaóv'á'ó máyówai mináímbá íma simátimena ívé'a Áánútun-amanko kwená aantá-kwaasiyaawe kwenáái simátíméwaiye simásímakaiye. ⁶ mináséi-kwásái maarán-áimbán-íye.

Yútaa-kwaasiyaamo áséi-kwasaimo ísaraundantentaan-umai ó'onkaa-kwaasi ísaraantavena Áánútu kawé'a umátínkáísasa ó'onkaa-kwaasiye Yútaa-kwaasiye mimbóráí'a umái máyaundayaawe. Áánútu séna Ísu Káráísitina mayáíyávé'a mirá ónaumne simái asirámakaimba póna íma Yútaa-kwaasiye su'mainivo ó'onkaa-kwaasiyavenagwara'a simái asirámakaiye.

⁷Áséi-kwasai simátimenaundayavena Áánútu úwoi súwa'naa ena kwená asirayámbá siména kwená mayáí-kwáási-í'a umásínkaraiye. ⁸Áánútuna kwaási kembá usáyaaítaraawa'a kító-kwaasi pó'a ó'onkaa-kwaasi áséi-kwasai Ísu Káráísitina mayáí ó'om-bayai usáyaaítaraim-bayai-aimba simátimenaundayavena usásisínkaraiye. ⁹Áánútu simásiména séna to'mayaa úmare'ó aúpá'ó maré'ó mirá ónaumne siráunda-aimba simái ságamatimiyo Áánútu simásímakaiye. Áánútu amápa-tantaa'ó tarórurairwai aiva'á mináímbá aúpá'á makáimba kwaíkwai'ó eémáyáimba ¹⁰ívé'a kárákwiraawaiye asirayánkwáráwáíyé kwíyómpa'ó máyáawai Áánútuna kwaási tuwánésa sésa Áánútu ó'oran-kawer-imayaagwarawainiye kwésewe. ¹¹ááinka'a Áánútu imáyáa éna to'mayaa éna séna mirá ónaumne séna Ísu Káráísiti kentáásí Ísóigomba imáyáa amúwana mirá uráíye. ¹²Ísu Káráísitiye tarúmaiya máyaundayavetaawe kwenááiyaveta áraire kwésundayavenawe íma sáá'a kaisatá Áánútunopata úwoiya kwégune. ¹³mindáyave'a simátime'a sé'a keinárawa'a áséi-kwasai simátimewandarakemba áwáá'a sésa sí'a iní'a umásínkaraavo asiramái mé'a íma ivátuwaaro. umbai-yántáá'ó kesópa'ó kwáyáimba kanaán-ivo úwoi aamoí oro.

Káráísiti aruntá kwésimin-kwasai.

¹⁴mináíntávé'a imáyáa kwé'e'a Áánútu kentáásivowa aúranka'a kivaire'a mé'a námúnaa kwésune. ¹⁵amápar-akumba marapá'á máyáawaiye kwíyómpa'a máyáawaiye miwítí ááimba Áánútuma isa'á kwenaúranka'a kivaire'a mé'a maarán-dámúnáá kwésune. ¹⁶Áánútun-amanko kentirumpimbá ména ó'oran-anondako póna asirayámbá timína'a asiramái mé'a ¹⁷Ísu Káráísitin-aaiyave'a áraire kwésentavena kentirumpimbá ména kwemá tirumbó kwétimewaina ááimba isa'á kwentávé'a asiramái tirumbá kwéame'a ménaaontave'a námúnaa kwésune. ¹⁸Káráísiti amáparawaivimba arumbá kwétimimba anómba kwétimiye. Káráísiti asirayámbá timína'a keináraware Áánútuna kwaásiye amápa'a sé'a Káráísiti kentáávimba arumbá kwésimimba anómba kwésimimba póna íma ánásaniye sénááontave'a námúnaa kwésune. ¹⁹Ísu Káráísiti amáparawaivimba arumbá kwétimimba anómba kwétimimba íya kanaán-umaiya awánasaraundayaanivo ívé'a kítoka'a awáné'a naaémba awánamai kawé'a ónááontave'a námúnaa kwésune. asirayámbá Áánútumpimba anómba kwéna keinárawapimba anómba kwénintave'a námúnaa kwésune.

²⁰imáyáamo kwéetaamo Áánútumbo kwéaisaa-undaya sáwíyan-tantaa'an-ivo kwená asirayándéimó kwésuwa'naa-enayaamo kwéimba mindá usáyaaitarain-tantaa'an-iyé. ²¹Áánútuna kwaásiya Ísu Káráísitiyeya tarúmaiya méta ívétaamo máyaunda-kwaasiye naaémbo paáronaaon-kwaasiye séta kwenáwí'a anómba úmae kwéiyimba árair-aimba iyéyá símae iyónaundayaawe.

Káráísiti áúwawaata úne siráin-kwasai.

4 ¹Ísóigona mayáímá kwémayaundarakemba ándáva'a sínkaraawa'a mé'a maanáimbá kwakwiyé'a kwésimatimune. Áánútu tááyena séna maarán-umai máéro siráivo mirán-oro. ²kentúma íma maimaé iyé'a paru umái mé'a imáyáa kwé'e'a túwa'naa e'a sáwí'o umátínkáambo é'a íma imáyáa é'a úwoi túwa'naa oro. ³Áánútun-amanko imáyáa tímísa'a mimbórá-ímáyáará'á mé'a mirá é'a paru úmae iyónááontave'a íma ivátuwaaro. ⁴Áánútun-amamba mimbórá máyáísata kesáá mimbórá-súráámbá umáíya máyaunanaya sáayaraimba póta kwesé ménaundayaveta amu'maréta méta mimbórá-yántáátáveta amu'maréta ménaumne. ⁵Ísóigo mimbórá máyáísana Áánútun-aaiyaveta áraire kwésunda-anta mimbórá-ámbá isaná nombó kwéveraundaya mimbórá-ámbá isaná ⁶Áánútu mimbóráwái ména amáparawaiya kentáásivowama ména amáparawairata kárákwirena amáparawaiya kawe'á umásinkenaya kwená kwaásivimba máyáíye.

⁷Áánútu máyáísana Ísu Káráísiti kwená imáyáavinkemba kwená mayáíyá mayánaundayavenaya kwená asirayámpínkémbá moórá-morawaiya asirayántá símakaintaawe. ⁸mindáyavena naaóv'á Áánútun-aai aúváiimba agaimaréna séna sanaambó iyúnka'a tátokowai tí'maena iyéna kwaási aamoi-yántáá'á tímatukaiye agaimaréna siráíye. ⁹iyúnka'o siráin-ainkona ááimba maarán-áímbán-iyé. aiva'á marap'á kunkéna ¹⁰kwíyómpa'a iráimba mimbóráwáímá póna amápapimpa'a kwená asirayámbá kwáyáíye. ¹¹aamoi-yántáá'á tímatukaiye siráin-ainkona ááimba maarán-áímbán-iyé. kwená mayáímá mayánááontavena asirayámbá kwaási tímúwasa évakarawaimo tímún-asirayandei aantá-kwaasiti mayáí máyówasa évakarawaimo tímún-asirayandei Áánútu simátímakain-aimba simátímúwasa évakarawaimo tímún-asirayandei Áánútun-aai íma ísaron-kwaasi simátíma'maesa kuwasá évakarawaimo tímún-asirayandei Áánútuna kwaásira'a kárákwiyuwasa évakarawaimo tímún-asirayandei Áánútuna aambá agaráátinkowasa miráumai Ísu Káráísitina mayáímá mairáawe. ¹²Áánútuna kwaásiya kwená mayáímá kwémaeta moórá-morawaiya túwa'naa umai mimbórá'í'a umáíya méta asiramátinkaundayavenaya asirayándéi mirá uráíye. ¹³mindáyaveta méta Áánútu ááninkon-

aaiyaveta áraire kwésundayavetaawe kwembá awánamai kawel'á kwéundayavetaawe mimbórá-ímáyáá éta tarúmai méta sáákaevayan-kwaasi-i'a umái méta Káráisitinkaani'a umáiya ménaumne. ¹⁴miráyáámó onasayáámó ésa iyámpóimo kampa'ó kwésimatiyuwaantemba kentáá íma mirán-umai kampa'á simásiyuwanaaowe. mirám-baaran-aimba íya kwaréta kwaási sáwí-ampa'a métinkanae sésa sáwí-imayaavinkembo kwésiyan-aimba íma iséta mirán-áimbá íya kwaránaumpo ¹⁵árait-aine su'mai kwéseta kwaásiti imáyáa kwéeta amápa-tantaa'a sáákaevayan-kwaasi-i'a umái méta Káráisitinkaani'a umái ménaumne. kwemá kentáará'á kárákwiraisata ¹⁶kesáá Káráisiti áúwawaata únana kentáási'nonkaamba Káráisiti éna amápa-kuwawaaka'a kárákwiraiye. tiyáámba tísamaima tínúnkoma tátokaisana ti'nónkómó imbá amápa-kuwawaapa'a imáyáa tímísana tiyáánko kwená mayái máyáísana tísamaigo kwená mayái máyáísana mirámó kwéenamó anómbo kwéimba miráumai Káráisiti kwená kwaási imáyáa tímísasa moórá-morawai kwétuwa'naa-esa kwéasiramatinkesa máyáawe.

Káráisitinte tarútinkena aúnái'a umátínkarain-kwasai.

¹⁷Ísóigo aúranka'a asiramái simátimumpo ísáaro. Áánútuna aambó ímo kwégwaraawaimo máyáantemba íma miráumai máéro. miwímá sáwí-imayaavimba mésa ¹⁸íma ísámai kawel'á ésa Áánútun-aaiyavesa tirunté marésa ti'nómbá umbaí tamái máyáantavesa miwítí imáyáao túnkwisasa Áánútumo aúnái'o kwéumatinkain-ayampa'a íma mésa ¹⁹sáwí'o kwéon-imayaawe su'mai ésa ó'on-o'on-tantaa'o sáwí'o kwéomba aamoí ésa mirámó kwéontavesa íma tigaeyávésa kwéowe.

²⁰miwí mirá kwéombanivo keinárawa'a Ísu Káráisitimpa'a té'a kwená aampa'á kwégwe'a ²¹kwenáái isé'a áraire sumbá Ísumpakemba árait-aimba simátíma'maesa íyúwa'a ísaraawe. ²²ááeraan-imayaao sáwí-yantaatave'o tirááyave'o uwanamó kampa'ó simátíyukaimba ivátuwe'a ²³mirámó íyanamo éna Áánútu kentí imáyáa aúnái'a umátinkena ²⁴kwembó aráái'mo kwétaini'a onááontavena aúnái'a umái Áánútunkaani'a umátinkaina'a árai'a Áánútuntave'a imáyáa é'a arupí umái ménaaowe.

²⁵mindáyave'a kampar-áimbá tínaemba umáme'a kentí kwaásivimba árait-aine su'mai seró. Ísu Káráisitina akún-ándá póta mimbórái'a umái méta póta miráyá onó. ²⁶áwáá'o síyamba íma sáwí'a é'a ááema paru umái mé'a áwáá-tantaa'a kwaíkwai'a ivó sé'a ákíra'a túwáaro. ²⁷Sáátáánigo tavisína'a sáwí'a únavo sé'a áwáá'o sembá ákíra'a túwáaro. ²⁸umóyámbó kwéowai maarán-oro. íma umóyámbá é'a évaka-tantaa'o mayánááontave'a mayáímá kwémae'a minkákémbá mairé'a ímo makén-kwaasi túwa'naa e'a tíméro. ²⁹sáwí-aimba íma sé'a kawel'ó umátinkanin-aine su'mai sé'a mirámó é'o é'a mináímbó isánáon-

kwaasi kawe'á umátinkaiyasa asiramái ménaaowe. ³⁰Áánútun-amanko arumbá umbaí taiváinivo íma sáwí'a oro. Áánútu amápa-tantaapinkemba iyásinkanin-kanaamo tínimba Áánútun-amanko kentirumpimbá máyáintave'a sé'a Áánútuna kwaásima úne sénáaontavena Áánútun-amanko arumbá umbaí taiváinivo íma sáwí'a oro. ³¹keinárawapimba maarán-tántáá'ó é'a tínaaemba umáméro. kayorái-yántáaré tirumbó sáwí'o íiyé áwáá'o síiyé aaisambó síiyé simáímo sáwí'o umátinkaiye amápa-tantaa'o sáwí'o íiyé ³²íma mirá é'a tirumbá umátinke'a túwa'naa e'a Ísu Káráisitimo kentí sáwí-imayaamo maitiyúwáisanamo Áánútumo ímo anondá sáwí-meyambo tímíntemba ó'owimo sáwí'o umátinkaraamba íma imáyáa é'a anondá sáwí-imayaa umátínkáaro.

ságayan-ayampa'a máéro siráin-kwasai.

5 ¹Áánútu arumbá kwétimisa'a kwená iyámpói ontáv'e'a pó'a kwemó intembá miráumai kwé'e'a ²moórá-morawaivimba kentirumbá kwétime'a máéro. Ísu Káráisitimo kentáávímbó arumbó kwésimenayaamo énamo kentáásí sáwí-imayaamo maisiyuwáníntavenayaamo puwúwanamo Áánútumo aamoimó uráintemba moórá-morawaivimba kentirumbá tíméro.

³Áánútuna kwaási ontáv'e'a áwáyo-tantaare sáwí'o íiyé túran-andawe únavo sé'a mirán-tántáákón-áái íma seró. ⁴sáwí-aine uwo'aór-áiné aká'áán-aine súnavo sé'o Áánútumpa'o súwimo sénáaomba mindá kawe'á íniye. ⁵árai'a áwáyo-tantaa'o kwéowaiye sáwí'o kwéowaiye túran-anda kwéowaiye mirámó kwéon-kwaasi Ísu Káráisitiye Áánútuwe kárákwirayapa'a íma mésa túran-anda kwéowai marapá-tántáátávésa aamoí ésa íma Áánútuntavesa aamoí kwéowai Káráisitiye Áánútuwe kárákwirayapa'a íma ménaaowe.

⁶mirá-sáwí'ó kwéon-tantaatavesamo sénáaomba kampa'á simátíyúwáivainivo kárákwiyoro. Áánútun-aai ísámai sáwí'a kwéowai mirá-sáwí-áímbá kwéseмба póna Áánútu áwáá'a sínívo kárákwiyoro. ⁷mirámó kwésewaise íma mé'a miwí íma kwáráaro. ⁸ááéma túnkon-ayampa'a máyómbanivo ív'e'a Ísóigona kwaási ontáv'e'a ságayan-ayampa'a máyáamba pó'a ságayan-kwaasi-i'a umái máéro. ⁹ságayan-ayampa'o mé'ó é'a arupí umái kawe'á umái mé'a árar-aimba simái mé'a ¹⁰imáyáa é'a sé'a Ísóigo aamoí ínkwáe-i'a úne sé'a mirán-oro. ¹¹⁻¹²túnkain-ayampa'a máyáawai íma áúgwara'-mayai kwémayaavo íma miwísé mirá é'a avora'á simátime'a sé'a sáwí'a kwéowe sé'a aúpá'ó kwéombo sé'ó é'a tigaeyáv'e'a ónááovo avora'á simátime'a sé'a sáwí'a kwéowe sé'a ¹³avora'á agaráátinkaiyasa mintántáákóná ááimba awáanasuwesa koyauwerésa ¹⁴ságayan-ayampa'a taménaaowe. mindáyavesa sésa

tuúmó kwaésamo pukáara'naraambo umáímo mémpinkemba usásinewana Káráisiti

sán-kamátinkaniye
kwésewe.

¹⁵ mindáyave'a kárákwiye'a sáwí-imayaamo umáimo máyáawaimo ontembá íma é'a kawer-ímáyáá umái máéro. ¹⁶ ívé'a kentáásópa'a umbai-yántáá'á kwáyaintave'a Áánútunopa'a ténááontave'a úwoi maúnavo sé'a Áánútuna mayái máyáaro. ¹⁷ mindáyave'a íma sáwí-imayaa é'a Ísóigombo arááimo kwétaini'a umái máéro.

¹⁸ mindáyave'a sáwí'a ónááovo uwo'aó'-nómbá né'a uwo'aó'á únavo sé'a Áánútun-amanko kentáávimbá anómba umásinkainkwaé sé'a máéro. ¹⁹ keinárawapimba Áánútun-ai aúvávimba agaimakáan-aimba sé'a monor-ímá sé'a Ísóigontave'a tirumpimbá aamoí kwée'a imá seró. ²⁰ Ísóigo Ísu Káráisitina asirayántávé'a imáyáa kwée'a amápa-tantaatave'a Áánútu kentáásivompa'a súwi símae íyóro.

aarakwátí kwaasái.

²¹ keinárawa'a Ísu Káráisiti áwí'a mósá kwémare'a Ísuna akúní'a umái mé'a minákúmpákén-kwáásí táái ísáaro. ²² aaraiyómbá ísáaro. Ísóigon-aaimo kwéisaanten-umai kentuwai'máá táái ísáaro. ²³ Ísu Káráisitimo kwená kwaásira'o kárákwirainten-umai kwaaimá kentuwinímbááka'a kárákwiyoro. Káráisiti kwená kwaási kawer-ámpá'á métínkaraiye. ²⁴ Ísu Káráisitina kwaásimo kwenááimo ísáanten-umai aaraimá amápa-tantaatave'a kentuwai'máá táái ísáaro.

²⁵ Ísu Káráisitimo kwená kwaásimo arumbó timénamo miwíyávénawe simáímo pukáinten-umai miráumai kwaaimá kentuwinímbáá'a tirumbá tíméro. ²⁶ Ísu Káráisiti kwená kwaási nondéi kawe'á umátinkena kwenááinei Áánúntunde-i'la umátinkanintavena ²⁷ kwená kwaási kawe'á ésa miwívimbá sáwí-aimba íma kwáyainasa kasenkuí'la umái ó'oran-kawe'a umátinkanintavena pukáíye. ²⁸ miráumai Ísu Káráisitimo kwená kwaásimo arumbó tímíntemba kwaaimá kentuwinímbáá'a tirumbá tíméro. kwaási kentúyavesamo imáyáa onten-umái kentuwinímbááti imáyáa oro. tuwainímbááti imáyáamo kwéowai kesávái-ímáyáágwárá'á kwéowe. ²⁹⁻³⁰ kwaási kentúwawaatavesa íma títántavesa ésa kawe'á umái kárákwiresa toómbá námaesa kwéiyowe. kesáá Káráisitina kwaási éta kwenáúwawaakaamba únanaya póna kwemá miráumai kentáárá'á kawe'á umái kárákwiraiye. ³¹ naaóv'á Áánútun-ai aúvávimba agaimaréna séna mindáyavena kwaigómó imbá anóvowi tiyuwéna awainínkóe tágárotamai mimbórá-túmá ma'mái kwémaeiye siráíye. ³² mináímpímbá moórá anón-aimba kwáyáísana mináínkóná ááimba maarán-íye. Ísu Káráisitiye kwená kwaásiye moórái'a umái máyáawe siráíye-imayaa kwéune. ³³ íma mindáyavenawe su'mai siráivo keinárawa'o kesávái-ímáyáámó ontembá kentuwinímbááti imáyáa oro. aaraiyómbá kentuwai'máá táái ísáaro.

tinóvowiye tíráá'maati kwaasái.

6 ¹iyámpóiyomba ísáaro. Ísóigona iyámpói-'la ontávé'a kentinóvowi táái ísáaro. mirámó ónááomba mindá kawe'án-iyé. ²⁻³naaóv'á Áánútu áamámba séna
kentinóvowi túwí'a anómba oro
aiva'á simái asirámakaintavena séna
mirámó é'o é'a kawe'á umái
ayáátááka'a marapá'á ménaaowe
siráiyé.

⁴iyámpói tivoísái ísáaro. kentí iyámpóíra'a kawe'á umái
kárákwirewana miníyámpói tirunkó íma sáwí'a ína'a Ísóigo Ísun-aaí
simátíma'mae kwéiyé'a arupí umátinkaiyasa anómba ónááowe.

mayái-kwáásíyé miwítí kawáá-kwáásíyéi kwaasái.

⁵évakarawai miwítí mayái mayáígwáe sésa meéyámbakaan-kwaasi ísáaro. Ísu Káráísitin-aaí ísáanten-umai kentí anón-kwaasi-taaí isé'a táátavai é'a tiyántámbá kwétaamba kentí anón-kwaasiti mayáiyávé'a íma kaer-ímáyáá é'a miwí táái ísáaro. ⁶miwí túranka'a aamoí umásinkaigwae su'maiyave'a íma mirán-káwé'á é'a úwoi-kanaagwara'a mirán-káwé'á é'a Ísu Káráísitina mayái-kwáásí ontávé'a Áánútumbo arááímo kwétainí'a umái karuwaa'á oro. ⁷kesí anón-kwaasiti mayáiyé su'mai ímanivo Ísóigona mayái-kwáásíyá úne sé'a tirunkó kawe'á kwéina'a mayáíma máyáaro. ⁸maanáímbá ímáyáa oro. meéyámbakaan-kwaasiye úwoi-kwaasiye kawe'-má'yái kwémayaantavena Ísóigo kawe'-mé'yámbá timíníye.

⁹meéyámbakaan-kwaasiti anón-kwaasi ísáaro. kentí mayái úwoi kwémayaan-kwaasira'a kawe'á umái kárákwire'a íma inkaisí-áímbá kwésimatinke'a maarán-ímáyáá oro. miwítí anóndako kentí anóndako mimbóráwái éna kwíyómpa'a ména íma taaínkaar-umai-meyamba timínívo arupí umai-meyamba timíníye.

Ísóigona asirayánká'á máéro siráin-kwasai.

¹⁰maan-áímbá simátíménda ísáaro. Ísóigoemo tarúmaimo máyámba kwená asirayámbá kwétimisa'a asiramái kwémaewe. ¹¹Sáátáánigo tavisimái kampa'á simátiyuwaivainivo asiramái ménaaontave'a áái'o tiyái-yántáá'ó Áánútumo tímimba máyáaro. ¹²íma marapákéndámúró-kwáásíyé áái'a tiyéta túnkurain-ayampa'o kárákwiraiwaiye kwaántá-kwaasiye sáwí-asirayankwarawaiye mirá-sáwí'ó kwéowaiye ááita kwétiyaumne. ¹³mindáyave'a áái'o tiyái-yántáá'ó Áánútumo tímimba ívé'a mairé'a sáwí-kanaamo tínimba asiramái mé'a íma Sáátáánigon-aaíyave'a owé sé'a íma inkaisé'a kowé'a asiramái máéro.

14 miráumai to'mayaa umái máéro. tímúr-andamo uráantemba árrair-aimba tirumpimbá tátoraaro. kweukáán-tántáá'ó tiraa'ó uré'ó máyáantemba arupí umái asiramái máéro. 15 tísamaimo ánáan-kwiré'ó nááóntemba áséi-kwasai paru kwéumatinkain-aimba kosimátíméro. 16 kweu'ó araa'naan-uráawanamo paroigómó túvimbo ímo péráintemba Áánútun-aii tátokewana Sáátáánigon-aaigo íma túvimba perániye. 17 ti'nónká'ó kánumo'a kwimáimo kárákwiraanten-umai kawer-ámpá'á métinkena kwégarakwiyiye. taánasataneimo túvimbo airaráanten-umai Áánútun-amanko kwenááimo siráimba kosimátimiyasa mináínkó tirumbá airarániye. miráumai Áánútumo tímimba mairé'a to'mayaa umái máéro. 18 Áánútun-amankona asirayándéi námúnaavinkemba Áánútu kwétuwa'naa-intavai áisaa úmae íyóro. mirá ónááontave'a íma ó'on-ó'on-ímayaa é'a Áánútuna kwaásiyave'a amápa'a námúnaa símae iyé'a íma ivátuwe'a 19 kentáváígwárá'á súwa'naa umai námúnaa seró. áséi-kwasai simátimenaunda Áánútu aai simínana íma sáá'a kwégaina'a avora'á simátime'a Áánútumo aúpá'ó makáin-aimba avora'á simátimenaumpo mindáyave'a súwa'naa umai námúnaa seró. 20 mináimbá simátimenaundayavena Áánútu usásisinkowa'a simátimewandarakemba áwáá'a sésa ándáva'a másínkaraawe. áséi-kwasaimo simátimunda mindá kesí mayáímán-ivo mindáyave'a súwa'naa umai námúnaa síyana íma sáá'a káína'a simátíméno.

21 kemó mé'ó kwéunda-aimba isánááontave'a moóráwai áwí'a Tikikása kosimátiminiye. kwemá kentáásí kwaási Ísóigona mayái-kwáásí póna íma tuwéna kawé'á umái kwémayaiye. 22 Tikikásaamba ai'maráúnana kentópa'a kweémena kentáásáái kogwésimatimena kentí imáyáa koasiramátinkaina'a asiramái ménaaowe.

23 kentáásí kwaásiyono. Áánútu kentáásivowe Ísóigo Ísu Káráísitiye aráápamai máyáawai tirumbá kwétimesarai paru kwéumatinkaayantave'a námúnaa kwésune.

24 Ísóigo Ísu Káráísitimba tirumbá kwéamesa íma aúwáan-kwaasivimba úwoi kwétuwa'naa-intave'a námúnaa kwésune.

kemá Póro súnda-aimba ánásaiye.